

Sygn. akt I ACz 187/17

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący	SSA Ewa Tkocz
Sędziowie	SA Roman Sugier (spr.) SA Małgorzata Wolczańska

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2017 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa	I. J.	
przeciwko	(...) Związkowi (...) w K.	

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki

na Zarządzenie Przewodniczącego Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 14 listopada 2016 r., sygn. akt II C 563/16

postanawia:

oddalić zażalenie

SSA Małgorzata Wolczańska SSA Ewa Tkocz SSA Roman Sugier

Sygn. akt I ACz 187/17

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 14 listopada 2016 r. Przewodniczący Sądu Okręgowego w Katowicach zarządził zwrot pozwu, ze względu na nieuiszczenie przez powódkę w określonym terminie należnej opłaty sądowej. Jako podstawę prawną zarządzenia wskazano przepis art. 130 § 2 kpc.

Postanowienie to zostało zaskarżone zażaleniem przez powódkę. Skarżąca zarzuciła naruszenie art. 130 § 2 kpc w związku z art. 126 § 1 pkt 3 kpc.

W ocenie skarżącej brak było podstaw do zwrotu pozwu ze względu na nieuiszczenie przez nią opłaty od pozwu gdyż bezzasadnie zwrócono jej wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, bez jego merytorycznego rozstrzygnięcia.

Powołując się na powyższe powódka wносиła o zmianę zarządzenia przez jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji w celu jej dalszego prowadzenia.

Sąd Apelacyjny w Katowicach zważył co następuje.

Zażalenie powódki nie jest zasadne.

Powódka w punkcie IX pozwu wniosła o zwolnienie jej od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od pozwu.

W uzasadnieniu pozwu brak jest odniesienia się do tego wniosku.

Do pozwu dołączono oświadczenie o stanie rodzinnym, majątkowym, dochodach i źródłach utrzymania zawarte na formularzu wymaganym przepisami prawa.

Zarządzeniem z dnia 26 sierpnia 2016 r. (k. 83) powódka została wezwana do uzupełnienia braku formalnego tego wniosku przez uzasadnienie go, to jest wskazanie konkretnych okoliczności świadczących o tym, że nie jest w stanie ponieść kosztów – w terminie tygodniowym pod rygorem zwrotu wniosku.

Ponadto powódkę wezwano do złożenia szeregu wyjaśnień i dokumentów wyspecyfikowanych w tym wezwaniu pod rygorem oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.

W odpowiedzi na to wezwanie powódka złożyła oświadczenie o stanie majątkowym, przedłożyła część żądanych dokumentów oraz wyjaśniła dlaczego pozostałych nie jest w stanie przedłożyć.

Zarządzeniem z dnia 29 września 2016 roku zarządzano zwrot wniosku powódki o zwolnienie od kosztów sądowych i wezwano ją do uiszczenia opłaty od pozwu. Po bezskutecznym upływie terminu do jej uiszczenia zarządzono zwrot pozwu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego powyższe okoliczności uzasadniały do zwrotu pozwu.

Na zarządzenie o zwrocie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych nie służy zażalenie. Z tego względu rzeczą sądu odwoławczego przy ocenie zasadności zarządzenia o zwrocie pozwu jest przesłankowa ocena czy zasadnym był zwrot wniosku powódki o zwolnienie od opłaty od pozwu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zwrot tego wniosku był uzasadniony.

Z przepisu art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wynika, że zwolnienia od kosztów sądowych może domagać się osoba fizyczna jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania siebie i rodziny.

Zgodnie z art. 102 ust. 2 wspomianej ustawy do wniosku winno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku i dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych spowodowane według ustalonego wzoru.

Niewątpliwie wniosek powódki o zwolnienie od opłaty od pozwu zawarty w pozwie nie spełnia wymogu o jakim mowa w art. 102 § 1 u.k.s.c.

Nie wynika z niego bowiem dlaczego powódka nie jest w stanie uiścić wymaganej opłaty. Dlatego zasadnym było skierowanie do powódki wezwania o uzupełnienie jego braku formalnego przez jego uzasadnienie. Odpowiedzi na to wezwanie, udzielone przez profesjonalnego pełnomocnika powódki, nie usunęła braku formalnego wniosku, gdyż ograniczyła się do wskazania jedynie stanu majątkowego powódki bez odniesienia się do tego jak ten stan ma się do

możliwości uiszczenia przez skarżącą wymaganej opłaty od pozwu. Wykładnia przytoczonych przepisów art. 102 ust. 1 i 2 u.k.s.c. nie daje podstaw do uznania, że do merytorycznego rozpoznania wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych wystarczające jest wnioskowanie o zwolnienie oraz złożenie oświadczenia zawartego we wspomnianym formularzu urzędowym.

Wniosek winien być tak sformułowanym aby wynikało z niego, że powódka nie jest w stanie ponieść kosztów (w tym przypadku opłaty od pozwu) bez uszczerbku utrzymania siebie i rodziny.

W praktyce sądowej za wystarczające uważa się powtórzenie stwierdzenia zawartego w przepisie art. 102 ust. 1 i 2 u.k.s.c. jako dostateczne uzasadnienie wniosku.

Wniosek powódki zawarty w pozwie oraz pismo jej pełnomocnika nadesłane w odpowiedzi na uzupełnienie jego braku formalnego nie zawiera jednak tego rodzaju uzasadnienia.

Wbrew zarzutom zażalenia wezwanie do uzupełnienia braku formalnego wniosku o zwolnienie od opłaty od pozwu było jednoznaczne i zrozumiałe. Brak ten nie został usunięty w terminie co zasadnie skutkowało zwrotem wniosku a w konsekwencji także pozwu ze względu na nieuiszczenie wymaganej opłaty.

Dlatego Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc oddalił zażalenie jako pozbawione uzasadnionych podstaw.

SSA Małgorzata Wołczańska SSA Ewa Tkocz SSA Roman Sugier